

kir. udv. könyvtárnál alól, és a' m. t. társaság' levelező tagja' hivatalos közlése után, híven, könnyebb egyeztetés végett latin fordítással, itt következik:

J u r a m e n t u m.

In vulgari.

Isten Theged wgÿ segelÿen Bodogh Azzon Noked Irgalmath wgÿ nyÿeryen, Istennek mÿnd Zenthÿ ereted wgÿ thamagÿanak, Istennek zenth Testhe the wegh Napodon Idwossegedre wgÿ meltholÿek, fewld The-themedeth wgÿ fogadÿa, onath harmadnapon wgÿ kÿÿ ne wesse, magol magod wgÿÿ ne zakadÿon, Iteleth napÿan Istennek ew zenth Zÿneth wgÿÿ lat-hassad, Ewrewk Pokolba wgÿÿne Themetthessel, hogÿ az Zerzesth ez Registromba kith ez orzagh Zerzesere megh Irtanak wolna, azth Ewres-sen es Thewkellestessegel mÿnd megh Tartod, semmÿth elle-ne nem Theez sem Thethetz.

In latinum translatum.

Deus te ita adiuvet, Beata virgo Maria tibi ita misericordiam impetret, omnes sancti sic pro te intercedant, Dei sanctissimum corpus in extremo tuo die ita salutituae conducatur, terra ossa tua ita suscipiat, et sic die tertio non eiciatur; in universum semen tuum sic non deficiat, in die iudicii sanctum Dei vul-tum ita conspiciere valeas, in aeterno inferno ita non sepe-liaris, sicut universa hoc Re-gesto contenta in profectum et utilitatem Regni conscripta, toto conatu determinate retinebis, nihil in contrarium eorum facies, neque fieri procurabis.

Köszli

LUCZENBACHER JÁNOS,

m. t. társasági r. tag.

R É G I M Ű V É S Z S É G.

— POMPEJI. — A' mult év' végéről szóló nápolyi tudósítások szerint a' Pompejiben folytatott kiásások gaz dag remé-nyekkel kecsegtetők. Nem rég földalatti termekbe jutottak a-kutatók, mellyekben nem ok nélkül elásott drágaságokat és

pénzeket vélnek találni. Mindazáltal leginkább annak reménysege kedves a' művészet' és régiség' barátjai előtt, hogy minél előbb azon szobrázok' műhelyére fognak bukkanni, kikre az első földindulás által megsértett forumbeli szobrok' helyreállítása bizva volt. —

— MEMNON' SZOBRA. — *Letronne*, jeles francia régiség-tudós' (legújabb munkájában: *La statue vocale de Memnon considérée dans les rapports avec l'Égypte et la Grèce*) véleménye szerint ezen, *Pococke* által 1740 körül a' Níl' vize' bal partján feltalált gránitkép nem egyéb mint III. Amenophis egyiptomi király' szobra, mellyet a' Kr. előtt 27 évben volt nagy földrengés rombola össze (*Strabo*'s egyb.), 's melly mai nevét csak későbbben nyerte, stb. A' szózat, mellyet ezen coloss hallat, őszerinte nem papi csel, hanem physicailag, különféle egyéb tapasztalatok után, akként magyarázható, hogy gránit és bracciák, név szerint, midőn üregek, nap' költe' táján 's kevéssel utána hangzanak (*contactum radiis crepare dicunt*), mi onnan ered, hogy azok' legparányibb részecskéi sajátságos rengésekbe hozatnak, midőn a' hideg hajnali levegő a' látkörön felvillanó nap' sugarai által bizonyos fokig hirtelen melegegzik. A' jeles tünemény a' kőnek sérelme által volt föltételezve (*dimidius Memnon*, *Juven.*); midőn a' szobor *Septimius Severus* óta ismét ép volt, hallgatott a' reggeli szózat, mellyről annak romlása előtt sem tétetik említés. Ily hangzást (*crepare*) hallottanak gyakran reggel a' francia had' idejében az egyiptomi biztosság' tagjai már a' karnaci palota' roppant gránitszirtei közt (*Description de l'Égypte*) a' nélkül, hogy e' tapasztalatot a' memnoni szirtre alkalmazzák. — Ellenben *Sir Will. Gellnek* az archaeologiai intézethez tett tudósítása szerint *Wilkinson* angol utazó, ki Egyiptomban voltakor *Thebaeben* gyakrabban múlatott: egyebet fedezett föl. T. i. létrák 's egyéb hágó eszközök' segedelmével feljutván e' képszobor' tömérdek ölébe, melly az alaknak ülő helyzete mellett mind széliben mind hosszában nevezetes terjedelmű síktért formál (az egész tömeg nem kevesebb mint 60 lábnyi magasságu) a' szobornak hasában egy öb!üt talált, melly elég tág arra, hogy egy embert befogadhasson úgy, hogy őt a' körülfekvő sík' semmi pontjáról, még kevesbbé a' szobor' aljáról, ne lehessen látni. Ezen öb!iben, és pedig annak régi (nem újabb, kiegészített, részében) egy szürke, igen tisztán pengő kő van megerősítve, melly a' szobor' anyagától létalaposan különböző, 's midőn *W. kongatta*, olly tisztán csengett, hogy az alul állók azt kiáltanák: ez réznek vagy bronz-

nak hangja. A' kiegészítés közvetlenül e' kő felett kezdődik; úgy hogy W'. véleménye szerint nem lehet azt görögök' vagy romaiak' próbájának tekinteni a' memnonszobor' hangzó ereje' megújítására; hanem inkább tisztán az egyiptomi papok' találmányának, hogy e' csoda által a' babonás nép felett el-sőségeket fenntarthassák. —

TUDOMÁNYOS INTÉZETEK.

A' párizsi kir. intézet' (Institut) újdön alkotott osztálya: az erkölcsi és politicalai tudományok' academiája, januar.' 4d. tartott ülésében lipcei prof. *Pölitzet*, és müncheni prof. *Schellinget* levelezőivé; *Brougham*, *Livingston* és *Ancillon* ministereket pedig külső társaivá (associés étrangers) nevezte.

A' francia academia, junius' 20d. Adrieux' helyébe Thiers urat választá meg tagul. Vetélkedője Nodier Károly volt.

Guizot urat a' felirások' és széptudományok' academiája (acad. des inscriptions et belles-lettres) tagul választá; Geofroy-St. Hilaire Izidórt a' tudományok' academiája (ac. des sciences).

A' közönséges statistikai társaság Franciaországban (société française de statistique universelle) nagy többséggel azt határozá mult évi májusi ülésében, hogy *asszonyok* is felvethetnek ezen túl a' tagok' számába, kik a' tudományok' terjedését vagy pártfogás, vagy munkálódásaik által előmozdíták. Ugyan is a' junius' 18d. tartott ülésben Leroy de Barres úr' tudósítására Salm Constantia herczegasszony, ki sok czím alatt érdemlett köz tiszteletet, első vala, ki — és pedig köz megegyezéssel — tagnak választatott.

JUTALMAK.

A' berlini kir. tud. academiának mathematicai osztálya 1836ra a' következő jutalomkérdést tette ki, mellynek a' maga részéről is terjesztésére a' magyar tudós társaságot felszólította. A' feleletek német, francia és deák nyelven fogadtatnak el; azért a' kérdés itt az utóbbikon közöltetik hazánk' illetett tudósaival.

„Inter tres Cometas, quorum revolutio circum solem repetitis observationibus determinata est, is praecipue, quem ple-